

TÜSİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI
CANSEN BAŞARAN-SYMES'İN
“RİSKİ ANLA, DÜNYANI DEĞİŞTİR”
TOPLANTISI AÇILIŞ KONUŞMASI

Değerli konuklar,

TÜSİAD olarak Marsh & MacLennan Şirketler Grubu'nun işbirliği ile Küresel Risk Raporu'nun 2016 yılı tanıtımını yapmaktan mutluluk duyuyoruz. Bundan 2 sene önce de benzer bir programa ev sahipliği yapmıştık. Az sonra burada tanıtılacak raporun ve takip eden panelde yapılacak sunumların, tüm karar vericiler için önümüzdeki yıl boyunca karşı karşıya kalacakları riskleri yönetmek konusunda son derece yararlı olacağına inanıyorum.

Raporda üç konu risk faktörleri sıralamasında ön sıralarda yer alıyor. Bunlar “Zorunlu kitlesel göç”, “İklim değişikliğine bağlı riskler”, “Küresel finansal sistemde biriken riskler”. Bu konular bugünkü programın merakla beklediğimiz panel kısmında değerli katılımcıların katkılarıyla tartışılacak. Ben konuşmamda hem bu konulara kısaca değinmek, hem de tüm dünyada ve ülkemizde derinden hissettiğimiz terör olayları ve bunların yarattığı, günlük hayatımıza kadar yansımaları olan, güvenlik riski hakkındaki görüşlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Geçtiğimiz Pazar günü Ankara'da düzenlenen insanlık dışı terör saldırısını, yine derin bir üzüntü ile kınadık, kınıyoruz. Korkunç canice bir saldırı... Birçok masum vatandaşımız da hayatını yitirdi. Ailelerine, bir kez daha başsağlığı diliyorum, yaralılara da acil şifalar diliyoruz. İçinden geçtiğimiz bu olağanüstü tedirgin edici ortamda, toplumun kendini güven içinde hissedebilmesi ve morali için meclisteki siyasi partilerimizin ortak tutumunu son derecede önemsiyoruz.

Terör maalesef sadece Türkiye'de değil, küresel bir risk olarak da önümüzde. Bu sabah TÜSİAD'ın girişimiyle kurulan Institut du Bosphore seminerinden geliyorum. Fransız dostlarımız da yeni AB'yi tartışırken aslında hiç olmadığı kadar tartışmaların temelinde terör ve güvenlik vardı. Önümüzdeki dönemde hem iş dünyası hem siyasilere burada tarihi bir görev düşüyor.

Değerli konuklar,

Küresel Risk Raporu'nda 750 uzman ve karar-alıcının cevapladığı ankete göre bu yıl gerçekleşme ihtimali en yüksek risk “zorunlu kitlesel göç” olarak ortaya çıkıyor. Türkiye'de fazlasıyla tecrübe ettiğimiz bu olayın ilk sırada yer alması şaşırtıcı değil. Şaşırtıcı olan belki de yüzyıllardır devam eden, aslında yeni olamayan bu soruna küreselleşmiş modern dünyanın bir türlü kalıcı ve anlamlı bir çözüm bulamayışı.

Göç ne bugün başladı ne de yarın duracak. Suriye savaşı ile Türkiye ve dünya gündemine sıklıkla gelen bu konuya daha geniş bir perspektiften bakılması gerektiğine inanıyorum. Yaşananların küresel bir hareket olarak görülmeyp, sadece savaştan kaçmak olarak değerlendirilmesi çok kısır bir bakış açısı olacak. Bu hareketi sadece savaş süreci ile sınırlı zannetmek, konu üzerinde çözüm için çabalayan ülkelerin tümüne itibar kaybettirecektir. Göç sorunu artık küresel bir risk haline gelmiştir. Suriye ile ilgili kısmi çözümler üretilmeye çalışılması sorunu azaltmayacaktır. Bugün karşılaştığımız göç dalgası Irak'tan Afganistan'a, Afrika'dan Pakistan'a, hatta Çin dahil bir çok bölgeye yayılmış küresel bir harekettir. Kaynağında ise güvenlik sorunları olduğu kadar refah ve özgürlük talebi de yatmaktadır.

Göçün istikameti Batı'dır, refah seviyesi yüksek, insan hakları, hukukun üstünlüğü ve demokrasiyi içselleştirmiş Batı. Dolayısıyla göç sorununu küresel kapsayıcılık özünde tartışmak gerektiğini düşünüyoruz. Dünya'da sadece gelişmiş Batı ülkelerinde değil, diğer coğrafyalarda da refah ve özgürlük alanları yaratamazsak göç sorunu gündemimizden düşmeyecektir. Bugün bir risk olarak tanımladığımız bu hareketlilik aslında küreselleşmenin doğal bir basamağı. Nasıl ki küreselleşme sermayenin, ticari malların ve bilginin serbest dolaşımının getirdiyse, kendisine daha iyi refah koşulları ve özgürlük alanları arayan insanların da dolaşımını getirecektir. Mesele bu hareketliliğin iyi yönetişimini sağlamakta yatıyor ancak bunu yönetebilecek uluslararası kurumlara maalesef halen sahip değiliz.

G20 toplantılarında da çokça tartışıldı. Küresel büyüme oranını yukarı çekmek için uygulanacak politikalar aynı zamanda kapsayıcı olmak zorunda. Kapsayıcılıktan kastımız alt gelir gruplarının ve dezavantajlı grupların da ekonomik aktiviteye katılması ve büyümeden pay almasıdır.

Son 20 yılda gelişmekte olan ülkelerin hızla büyüdüğüne, dünyada yoksulluk oranlarının hızla azaldığına ve küresel refahtan daha yüksek pay aldıklarına şahit olduk. Ancak küresel kriz sonrası bu gelişimin yavaşladığına şahit oluyoruz. Gelişmekte olan ekonomilerin kimi kriz yaşıyor kimi ise önemli ölçüde yavaşladı. Finansal riskler de birikmiş durumda. Bugün burada tanıtımı yapılacak olan Küresel Risk Raporu bu alandaki risklere de dikkat çekiyor. En etkili ilk 10 risk arasında mali krizler, varlık balonları ve enerji fiyatı şokları da yer almakta.

TÜSİAD olarak küresel finansal sistemdeki risklere ve yavaşlamanın doğuracağı olumsuz sonuçlara farklı platformlarda pek çok kez değindik. Küresel koşullardan etkilenmemek mümkün değil ancak Türkiye'nin kendi risklerini en aza indirmesi ve ekonomide makro istikrarı kalıcı olarak sağlaması gerekiyor. Özel sektör borçluluğunun yüksek seyretmesi, döviz yükümlülüğünün yüksek oluşu ve elbette yüksek enflasyon sorunu karşımızda durmaya devam ediyor. Öte yandan yapısal reformlar yine küresel risklerin etkilerini en aza indirmek ve rekabet gücümüzü kalıcı olarak artırmak için gerekli. Reform Programı üzerinde hükümetle istişarelerimiz her alanda sürüyor. Pek çok alanda çalışmalar yapılıyor, gerekli adımların tamamının atılacağına inanmak istiyoruz. Her seferinde takipçisi olacağımızı da söylüyoruz.

Değerli konuklar,

Küresel açıdan karşı karşıya olduğumuz en önemli risk ise iklim değişikliği. Raporda da bu konu geniş çaplı olarak ele alınıyor. Günümüzde sayısı hızla artan doğal afetler ve tükenen doğal kaynaklar ekonomik faaliyetlerin şu anki haliyle gezegenimiz üzerinde yarattığı baskının sürdürülemez boyutlara ulaştığını gösteriyor. Aslında bu alanda ciddi bir duyarlılık başladı geçmişe göre. Ancak ekonomik büyümeyi, yaşam kalitesini ve iklimi koruyacak biçimde tesis etmeyi henüz ne yazık ki başaramadık.

İklim değişikliğine yol açan ve insan kaynaklı olduğu bilinen sera gazı emisyonları tarihteki en yüksek seviyeye ulaşmış durumda. Bunun sonucunda, geçtiğimiz 50 yıl içerisinde dünyamızda ortalama sıcaklık artışı kabul edilebilir sınırların yarısına, 1 santigrat dereceye

yaklaştı. Bu artışın bir sonucu olan kuraklık nedeniyle 2.7 milyar insan su sıkıntısı yaşıyor ve bu sayının daha da artacağını biliyoruz.

Çoğunluğu iklim değişikliği nedeniyle gerçekleşen doğal afetlerin son 20 yılda yol açtığı zarar ise 2,3 trilyon doları buldu. Bu afetler nedeniyle bir yılda göç eden insan sayısı 22 milyonu aşmış durumda.

Bütün bu gelişmelerle birlikte, iş dünyasında iklim değişikliği ve etkileriyle mücadeleye yönelik hassasiyetin arttığına da tanık oluyoruz. Nitekim Dünya Ekonomik Forumu tarafından yapılan küresel risk araştırmasında iklim değişikliği önümüzdeki 10 yıl için en önemli risk olarak gösterilmiş. Söz konusu araştırmada sıralanan ilk 10 risk arasında su krizi, doğal afetler ve aşırı hava olayları da yer alıyor.

Geçtiğimiz yıl Aralık ayında Paris'te gerçekleşen Birleşmiş Milletler iklim zirvesinde üzerinde uzlaşıya varılan Anlaşma metni bu çerçevede bir yol haritası ortaya konuyor. TÜSİAD olarak ülkemizin bu anlaşmaya taraf olmasını son derece önemli görüyoruz. Öte yandan, bu anlaşma kapsamında ülkemizin konumunun gelişmekte olan ülkelere tanınan finansal destek ve teknoloji transferi vb. imkanlardan yararlanabilecek şekilde netleştirilmesinin de eşdeğer gereklilikte olduğuna inanıyoruz.

Değerli konuklar,
2016 yılı Küresel Risk Raporu az önce değindiğim riskler başta olmak üzere karşı karşıya olduğumuz pek çok riski yalnızca ortaya koymakla kalmıyor bunları aralarındaki etkileşimi de dikkate alarak bizler için bir risk haritası ortaya çıkarıyor. Bu raporun bir çok kişi ve kurumun karşı karşıya oldukları riskleri yönetmelerinde çok faydalı olacağına inanıyorum.

Hepinize katılımınız için TÜSİAD Yönetim Kurulu adına teşekkürlerimi sunuyorum.